

REFERAT Klima-, Teknik- og Miljøudvalget 2022 til 2025 d. 04-09-2023

Mødedato Mandag d. 04. september 2023 kl. 13:00

Mødested Administrationsbygningen i Rødby, Fruegade 7

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Budgetopfølgning 30. juni 2023.....	4
Budgetforslag 2024.....	7
Strategi for Fremtidens Færgesfart i Lolland Kommune.....	9
Analyse af byggesagsområdet.....	14
Orientering omkring CO2 emissionen fra de kommunale bygninger.....	15
Orientering til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget på mødet 4. september 2023 - åben orientering.....	16
Lukket: Kondemnering samt påbud om nedrivning af den samlede bebyggelse og ryddeliggørelse a	17
Lukket: Kondemnering samt påbud om nedrivning af den samlede bebyggelse og ryddeliggørelse a	18
Lukket: Kondemnering af ejerbolig.....	19
Lukket: Kondemnering af udlejningsejendom.....	20
Lukket: Kondemnering af udlejningsejendom.....	21
Lukket: Kondemnering af udlejningsejendom.....	22
Lukket: Orientering til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget på mødet 4. september 2023 - lukket orie	23
Lukket: Godkendelse af referat.....	24

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-26-22

Beslutning

Godkendt.

Punkt 2: Budgetopfølgning 30. juni 2023

00.30.14-G01-12-23

Sagsfremstilling

Budgetopfølgningen er udarbejdet for perioden 1. januar til 30. juni 2023. Det er årets tredje opfølgning, og den indeholder dels udviklingen i årets seks første måneder og dels forventningerne til hele 2023.

Økonomi

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget:

Der forventes et regnskabsresultat på 165,2 mio. kr., hvilket – holdt op i mod korrigeret budget – svarer til et forventet mindreforbrug på 0,8 mio. kr.

Der forventes på nuværende tidspunkt en samlet budgetoverførsel til 2024 på 5,2 mio. kr. svarende til overførslen fra 2022, korrigeret for forventet merforbrug på skadedyrsbekæmpelse og Movia. Det er erfaringsmæssigt bedste skøn at tage udgangspunkt i overførslerne fra året før, idet der endnu ikke er forventninger om, at 2023 udvikler sig anderledes end 2022.

Forskellen mellem merforbrug og overførsel skyldes, at færgedriftens merforbrug ikke forventes overført til 2024 samt anmodning om tillægsbevilling.

MILJØ OG PLANLÆGNING:

Der forventes et merforbrug på 1,8 mio.kr. vedrørende skadedyrsbekæmpelse. Dette merforbrug forventes udlignet via takststigning i de kommende år

På baggrund af Lov og cirkulæreprogram 2023 søges der tillægsbevilling på 0,4 mio. kr. der vedrører udarbejdelse af varmeplaner og samarbejde med fjernvarmeselskaber samt 0,1 mio. kr. vedrørende etablering af lokale energikoordinationsfora.

FÆRGEDRIFTEN:

Der forventes et merforbrug på 4,7 mio. kr., som knytter sig til personaleomkostninger, manglende indtægter og dokning af færger.

Færgedriften søger om en tillægsbevilling på 1,2 mio. kr. til at dække merforbruget på personaleomkostninger, som relaterer sig til krav fra Søfartsstyrelsen i forhold til hviletidsbestemmelserne.

VEJE OG GRØNNE OMRÅDER:

Der søges om en negativ tillægsbevilling på 0,5 mio. kr. til området for gadebelysning, som vedrører følgende:

- Området er budgetlagt med et mindreforbrug på 1,5 mio. kr., som skyldes, at der indgår udgifter til låneydelser til finansiering af gadelysrenoveringen i Nakskov. Udgifterne til disse ydelser afholdes på Økonomi- og Erhvervsudvalgets område, men har været finansieret af de budgetterede udgifter under vejbelysningen.
- Stigende udgifter til Andel A/S grundet stigende renter og stigende udgifter til strøm. Udgifterne modsvares af en forbedret serviceaftale hvorefter udgiften ender på 1 mio. kr.

Der søges 0,2 mio. kr. overført fra drift til anlæg til deponering for køb af en grund.

Erhvervshavnene har udarbejdet et halvårsregnskab, som er lagt på Klima-, Teknik- og Miljøudvalgets dagsorden som bilag.

Generelt:

Lolland Kommunes driftsresultat før renter forventes i 2023 at udgøre et overskud på 169 mio. kr., se tabel nedenfor.

Driftsresultat	Oprindeligt	Forventet	Forventet
	budget	regnskab	afvigelse
Indtægter (skatter og tilskud)	-3.932	-3.982	-50
Driftsudgifter i alt	3.775	3.813	38

UDVALGENE FØLGER OP I 2023

Foruden bilaget med den sædvanlige budgetopfølgning består opfølgningen denne gang også af hæftet "Udvalgene følger op i 2023", hvor der følges op på målsætninger, besparelser og budgetaftale.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lolland Kommunes principper for økonomistyring.

Indstilling

Administrationen indstiller,

1. at der på baggrund af lov- og cirkulæreprogrammet gives en tillægsbevilling på 0,5 mio. kr. vedrørende udarbejdelse af varmeplaner på Klima-, Teknik og Miljøudvalgets område
2. at der på Klima-, Teknik- og Miljøudvalgets område gives en tillægsbevilling på 1,2 mio. kr. til færgedriften, til øgede personaleudgifter i forbindelse med hviletidsbestemmelserne finansieret af bevillingsreserven
3. at der på Klima-, Teknik- og Miljøudvalget område foretages en negativ tillægsbevilling på 0,5 mio. kr. vedrørende budgetlagt mindreforbrug på gadebelysning. Beløbet tilføres bevillingsreserven
4. at der til Park og Vejs køb af grund overføres 0,2 mio. kr. fra Klima-, Miljø og Teknikudvalgets drift til anlæg

I alt en tillægsbevilling på 1 mio. kr. til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.

Administrationen indstiller,

5. at Klima-, Teknik- og Miljøudvalget indstiller budgetopfølgningen 30. juni 2023 godkendt til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet

Beslutning

Indstilles godkendt.

Bilag

Budgetopfølgning 30. juni 2023.pdf

Udvalgene følger op i 2023 - opfølgning pr. 30. juni.pdf

Regnskab 2. kvartal 2023 opdt 11. august.docx

Punkt 3: Budgetforslag 2024

00.30.10-G01-12-22

Sagsresumé

Sagen vedrører udvalgets opstilling af budgetforslag for 2024 – 2027, inklusive tekniske korrektioner, takster, målsætninger og sparekatalog.

Sagsfremstilling

Denne sag er en del af budgetprocessen, som skal lede frem til, at Byrådet på mødet 12. oktober 2023 vedtager budgettet for 2024 til 2027.

Fagudvalgene har på møderne i juni og august behandlet sparekataloget for 2024 til 2027. På dette møde skal udvalget behandle udvalgets budgetforslag herunder:

- budgetforslag inklusive tekniske korrektioner,
- målsætninger på udvalgets område,
- takster på udvalgets område,
- budgetbemærkninger,
- sparekatalog inklusive udtalelser fra MED-organisationen og medarbejderne i øvrigt.

Udvalgets budgetforslag med dertil hørende målsætninger, takster, budgetbemærkninger og sparekatalog, fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget, som 1. behandler det samlede budgetforslag den 14. september 2023. Byrådet har 1. behandling af budgettet den 21. september 2023.

Budgetforslaget inklusive tekniske korrektioner er beskrevet nærmere i budgetbemærkningerne, som er vedhæftet sagen som bilag. Der vedhæftes også et opdateret sparekatalog samt udtalelser fra MED-organisationen og medarbejderne i øvrigt. Forslagene til besparelser i sparekataloget er ikke indarbejdet i budgetforslaget, men indgår i Byrådets prioritering til 1. behandlingen af budgetforslaget.

Der er vedhæftet et foreløbigt takstkatalog. Det er ikke alle de takster, som skal fremgå af kommunens takstblad, der foreligger. Nogle takster er endnu ikke udmeldt fra statens eller private aktørers side. For disse taksters vedkommende vil takstkataloget blive opdateret, såfremt de når at komme inden Byrådets 2. behandling af budgettet. Andre takster kan først beregnes, når det endelige budget foreligger. Eksempelvis afhænger nogle takster af, hvorvidt spareforslag på området vedtages. Såfremt besparelser og andre ændringer medfører behov for ændrede takster, vil der blive fremlagt en sag for fagudvalg, Økonomi- og Erhvervsudvalg og Byrådet med de nye takster.

Lystbådehavnene og Erhvervshavnene har udarbejdet nye takster, og har følgende bemærkninger hertil:

Besparelsesforslag for fastliggende bådejere og gæstesejlere er indarbejdet, og dermed stiger disse takster yderligere ca. 15% (udover pris- og lønfremskrivning), såfremt besparelsesforslaget vedtages af Byrådet. Lystbådehavne har i en årrække haft venteliste til fastliggerpladser på øerne og for at sikre, at ventelisterne afspejler det faktuelle behov, indstiller Lolland Havne, at der indføres et årligt ventelistegebyr. Gebyret betragtes mest som en symbolsk betaling, som kan sikre, at ventelisten er relevant og ajourført. Samtidig har personer på ventelisten en bekræftelse på, at de er på ventelisten.

Antal på venteliste pr. 1. juni 2023 er:

- Askø Havn: Ingen
- Femø Havn: 8 ventelistepladser som udgør 3 fastboende samt 5 sommerhusejere.
- Dybvig Havn: i alt 26 ventelistepladser som udgør 17 fastboende, 8 sommerhusejere samt 1 uden bolig tilknytning.
- Vesterby Havn: Ingen

Der indføres et ventelistegebyr på 100 kr. pr. ventelisteplads, som opkræves en gang årligt.

Takst for overnattende autocampere

Der er en øget efterspørgsel for overnatningsmuligheder ved havnene fra autocampister. Samme tendens ses i mange andre havne rundt omkring i landet. Autocampister har også behov for adgang til velfærdsfaciliteter. For at imødegå dette ønske, og samtidig skabe mere liv ved havnene, sidestilles autocampister med gæstesejlere, og får stillet samme faciliteter stillet til rådighed. Autocampere opkræves kr. 190 pr. døgn.

Praksis i forbindelse med værfts- eller reparationsophold på erhvervshavnene.

Procedure herfor er indarbejdet i prislisten.

Der er vedhæftet forslag til målsætninger for udvalget for 2024, som udvalget bedes tage stilling til.

Økonomi

Budgetforslaget tager udgangspunktet i det budget for overslagsåret 2024, som blev vedtaget samtidig med budgettet for 2023. Budgetoplægget er fremskrevet med den seneste forventede pris- og lønudvikling fra Kommunernes Landsforening.

Der er indarbejdet tekniske korrektioner, som opskriver udvalgets budget med 10,8 mio. kr. i forhold til basisbudgettet.

De tekniske korrektioner på udvalgets område vedrører primært busdriften, færgedriften samt Veje og grønne områder. Alle tekniske korrektioner er oplistet og beskrevet i de vedhæftede budgetbemærkninger.

Budgetforslaget og budgetbemærkningerne indeholder ikke forslagene i sparekataloget. Vedtagne besparelser og øvrige ændringer vedtaget af Byrådet ved 2. behandlingen af budgettet, vil blive indarbejdet i de endelige budgetbemærkninger.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Klima-, Teknik- og Miljøudvalget godkender forslaget til udvalgets budget for 2024 til 2027, inklusive tekniske korrektioner, takstkatalog for 2024 samt forslag til udvalgets målsætninger for 2024, og videresender budgetforslaget til Økonomi- og Erhvervsudvalg og Byråd.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

Sagen afgøres af Byrådet

Bilag

Bemærkninger til budgetforslag 2024

Takster 2024 Lolland Kommune

Målsætninger Klima Teknik og Miljøudvalget 2024

Sparekatalog budget 2024-2027.pdf

Høringssvar til sparekatalog.pdf

Punkt 4: Strategi for Fremtidens Færgesfart i Lolland Kommune

13.25.00-A00-1-22

Supplerende sagsfremstilling

Supplerende sagsfremstilling til Klima-, Teknik og Miljøudvalget den 4. september 2023

Klima-, Teknik og Miljøudvalget drøftede den 23. august 2023 de 300 hørings svar, der er indkommet til det forslag til Fremtidens færgesfart, der har været i høring.

Der er en række gennemgående bekymringstemaer i hørings svarene, som udvalget også drøftede og bad om administrationens bemærkninger til:

A. Hvordan sikres den nødvendige kapacitet til erhverv, landbrug, skolebørn, hjemmepleje, borgere der har brug for sundhedsydelser, mv.

Det er administrationens vurdering, at en del af de bekymringer, der er rejst i hørings svarene bør imødegås gennem et højere antal afgangene end de foreslåede samt en bedre planlægning af afgangene, jf. indstillingspunkt 1 nedenfor. Det vil betyde flere afgangene i sommermånederne og færre afgangene i vintermånederne. Afgangene tilpasses for pendlere morgen og eftermiddag på hverdage. Sejlsplanerne tilpasses skolebørn. Sene afgangene tilpasses ift. besætningernes hviletid, hvilket betyder færre sene afgangene.

Afgangene på fredage og søndage tilpasses ift. årstiden og den forventede trafik, herunder sommerhusgæster. Der planlægges afgangene for hjemmeplejen hele ugen, ligesom at det tilstræbes, at sikre afgangene for borgere som har brug for sundhedsydelser i dagtimerne på hverdage mv. Sejlsplanerne tilpasses i dagtimerne, således at landbrugserhvervet bedre kan komme fra øerne med afgrøder i roesæsonen (nov.- primo jan), under høst (jun.- aug.) samt i frugt sæsonen (aug.-sep.). I perioden november til marts kan Askøfærgen på hverdage fra kl. 11.30-16.30 sættes i drift mod gebyr.

B. Nedlæggelse af beredskabsfærgen

Der er en bred bekymring i hørings svarene omkring risikoen ved at nedlægge den døgnbemandede beredskabsfærgen, sådan som det foreslås i forslaget til færgestrategi.

Situationen i dag er, at akutberedskabet på sundhedsområdet i dag i vid udstrækning løses med helikopterbetjening til øerne, og i få tilfælde sejles der en ambulance til øerne. Beredskabsfærgen sejler ikke til øerne for at hente borgere akut, uden at der er sundhedspersonale ombord, der er ankommet fra Nakskov med ambulance eller lægeambulance. Ved at omlægge vagtplanen for medarbejderne vil færgen ikke være døgnbemandet med personale, der sidder standby hele natten, men der kan tilkaldes personale, der har hviletid. Hvis personalet skal tilkaldes og sejle i deres hviletid, kan der være situationer, hvor det kan påvirke fartplanen næste dags formiddag, men det er administrationens vurdering, at der er tale om få tilfælde.

Det samme gælder brandberedskabet. Besætningens vagtordning kan omlægges, så de ved en brandudrykning til en af øerne mellem kl. 23.00 og kl. 05.00 kan sejle i deres hviletid. Det kan påvirke fartplanen dagen efter, idet besætningen skal have en ny hviletid. I den nye hviletid kan der indsættes en anden færgen, hvis det er muligt eller findes en anden besætning.

Fsv. angår brandberedskabet er det Beredskabskommissionen, der skal vedtage en fremtidig Risikobaseret Dimensionering (RBD). Denne skal sendes til Beredskabsstyrelsens udtalelse med henblik på en vurdering af, om det kommunale redningsberedskab kan yde en forsvarlig indsats, jf. beredskabsloven § 12.

C. Restlevetid på færgen

Ved ansøgningen til Trafikstyrelsen i december 2021 blev der taget udgangspunkt i to rapporter indeholdende vurderinger af færgernes restlevetid. Der bliver i hørings svarene peget på, at to af færgerne har fået nye motorer indenfor de senere år. Hertil bemærker administrationen, at rapporterne viser, at der er tale om ældre færgen, og at motorerne er én komponent blandt mange på en færgen. Selvom motorerne er nyere, kan der således godt opstå slid på andre vigtige komponenter.

Det er administrationens klare anbefaling, at det vil være rettidigt omhu at træffe beslutninger om udskiftninger af færgen på nuværende tidspunkt - også set i lyset af leveringstiden.

D. Pligt til VVM, ekspropriation, erstatning for værditab

Det rejses i flere hørings svar, at strategien bør give anledning til en VVM-redegørelse, at kommunen er pligtig til at ekspropriere samt yde erstatning for værditab.

Det er administrationens opfattelse at strategien, som den foreligger, ikke er omfattet af Miljøvurderingslovens regler, hvorfor der ikke er gennemført miljøvurderinger eller truffet screeningsafgørelser efter loven.

Ligeledes er det administrations vurdering at en saglig omlægning af færgefarten, som beskrevet i strategien, ikke er et ekspropriativt indgreb omfattet af Grundlovens § 73.

Endelig er det vurderingen, af erstatning for værditab ikke vil kunne komme på tale, som følge af den strategi, som foreligger.

E. CO2 udledning og Natura2000

Det fremføres i en del høringsvar, at ændring af sejlruten for Askøfærgen til at sejle fra Kragenæs vil øge CO2 udledningen fra de biler og øvrige transportmidler, der nu skal køre til Kragenæs i stedet for til Bandholm. Det er korrekt, at der vil være en øget CO2 belastning herfra sammenlignet med idag. I forslaget til færgestrategi er der imidlertid lagt vægt på - via indkøb af en ny grøn færge - dels en reduktion af CO2 udledningen fra den nye færge sammenlignet med Femø Sund, dels vil der være en reduktion af CO2 udledningen idet færgen sejler færre afgang til Askø end i dag samt at Smålandshavet afhændes.

Det fremføres også, at omlægningen af sejlruten er problematisk ifht. det nærliggende Natura2000 område. Det kan oplyses, at omlægning af sejlroute så der sejles Askø-Kragenæs kan gennemføres inden for de sejlrender, som er udlagt i Natura 2000-området og som benyttes af fragtskibe mv. - supplerende kan oplyses, at sejlads på strækningen Askø-Kragenæs allerede forekommer i dag, f.eks. ved særplansejlds.

Administrationens forslag til justering af strategien:

1. Flere afgang

Det foreslås i flere høringsvar, at der skelnes mellem sommer- og vintersejlplan, således at der sejles flere afgang i sommermånederne og færre afgang i vintermånederne. Med udgangspunkt heri og med udgangspunkt i den generelle bekymring for, om der er den nødvendige kapacitet, anbefaler administrationen, at strategien tilpasses, så der planlægges med 1300 flere mandskabstimer end det foreslåede. Det betyder, at der ikke reduceres med de foreslåede 11.300 mandskabstimer, men med 10.000 mandskabstimer.

Indenfor en ramme af 1300 flere mandskabstimer kan der skrues op for kapaciteten visse steder mod at der også skrues ned for kapaciteten visse steder, dog således at det samlede regnestykke giver 1300 flere mandskabstimer. Det vedlagte eksempel på en sejlplan viser, at der kan planlægges med flere afgang i sommermånederne mod færre afgang i vintermånederne. Afgang kan tilpasses for pendlere morgen og eftermiddag på hverdage. Sejlplanerne kan tilpasses skolebørn.

Afgang på fredage og søndage tilpasses ift. årstiden og den forventede trafik, herunder sommerhusgæster. Der planlægges afgang for hjemmeplejen hele ugen, ligesom at det tilstræbes at sikre afgang for borgere, som har brug for sundhedsydelser i dagtimerne på hverdage mv. Sejlplanerne tilpasses i dagtimerne, således at landbrugserhvervet bedre kan komme fra øerne med afgrøder i roesæsonen (nov.- primo jan), under høst (jun.- aug.) samt i frugt sæsonen (aug.-sep.). I perioden november til marts kan Askøfærgen på hverdage fra kl. 11.30-16.30 sættes i drift mod gebyr.

Sene afgang tilpasses ift. besætningernes hviletid, hvilket betyder færre sene afgang.

Det vedlagte eksempel på sejlplan har et illustrativt formål og fremlægges ikke til beslutning, idet den præcise sejlplan er et driftsanliggende for Færgefarten, der drøftes med ørepræsentanterne i Økontaktudvalget (principper) og Fartplanudvalget (konkrete sejlplaner).

2. MF Christine betjener Fejø på ordinære afgang

I forslaget til færgestrategi var det forudsat, at Askøfærgen skulle betjene Fejø midt på dagen. Det har givet bekymring, om der kunne sikres den nødvendige kapacitet. Dette forslag anbefales ændret, således at det fortsat fortrinsvist vil være MF Christine, der betjener Fejø på alle ordinære afgang.

3. Sejlruten til Askø

I forslaget til færgestrategi var det forudsat, at sejlruten til Askø skulle ændres, så alle afgang sejles fra Kragenæs fra 1. januar 2024. Det har givet bekymring, bla. ifht. om det er tilstrækkelig undersøgt, hvordan det påvirker opmarchområde, parkeringsmuligheder osv.

Derfor anbefales det, at den fulde ændring af sejlruten først træder i kraft den 1. januar 2025, således at det i vintermånederne i 2024 vil være enkelte afgang i sejlplanen, der sejles fra Kragenæs, hvorimod det i sommermånederne vil være alle afgang, for at opnå den mest effektive udnyttelse af mandskabstimer og færgekapalet i højsæsonen. Samtidig skal der iværksættes en yderligere vurdering af forholdene i Kragenæs, så eventuelle udfordringer kan tackles i god tid inden højsæsonen 2024. De erfaringer, der høstes i højsæsonen 2024 skal bruges i planlægningen af den fulde indfasning 1. januar 2025.

4. Askøfærgens fremtid på den lange bane

I forslaget til færgestrategi var det forudsat, at Askøfærgen skulle udfases, når den ikke længere var rentabel, og at der efterfølgende skulle sejles med to færger og en motorbåd. Det har givet bekymring for den samlede

kapacitet, herunder betjeningen af Askø når Femøsund er på værft osv.

Set i lyset af Regeringens udmeldinger om øget tilskud til Blå Landevej må det forventes, at biltrafikken til småøerne vil fortsætte på nuværende niveau, og muligvis vil vokse pga. faldende billetpriser. Det foreslås derfor, at Askøfærgen fastholdes i drift, indtil den er udtjent. Klima-, Teknik og Miljøudvalget følger udgifterne til vedligeholdelse løbende, og vil komme med anbefaling til Økonomi- og Erhvervsudvalget om den fremtidige betjening af Askø i god tid inden færgen skal lægges op. Trafiktallene monitoreres løbende, så der - når tiden kommer - er et godt beslutningsgrundlag ifht. vurdering af det fremtidige kapacitetsbehov.

5. Booking, betalingsmodul og prisstruktur

Det fremgår af forslaget til strategi, at i der i 2024 skal igangsættes et arbejde med henblik på at fremkomme med nye løsninger til billettering og betalingsmodul samt harmonisering af takster mellem øerne ud fra udgift/sejlet afstand. Der har i høringsvarene været mange tilkendegivelser om, at man ønsker elektronisk billettering, hvilket er indeholdt i strategiforslaget. Der har desuden været forskellige forslag til ændrede priser især på Askøruten, og særligt ifht. betjening af sommerhusgæsterne.

Der foreslås derfor en prisstigning på Askøfærgen pr. 1/1 2024 målrettet de ekstra-færger, der sættes ind i sommermånederne for at betjene sommerhusgæsterne.

6. Døgnbemandingen på beredskabsfærgen nedlægges

Forslaget om at nedlægge døgnbemandingen på beredskabsfærgen pr. 1. januar 2024 fastholdes. Der er i øjeblikket en udfordring med at skaffe det nødvendige personale til driften, hvorfor det kan blive nødvendigt at nedlægge døgnbemandingen allerede inden den 1. januar 2024, for at sikre personaleressourcer til at bemane den øvrige sejlplan. Klima-, Teknik og Miljøudvalget holdes orienteret om situationen.

Forslagene til ændringer vil have betydning for de besparelser, der kan opnås. Ændringerne vil medføre, at der ikke kan spares så mange drifts- og mandskabstimer, foruden at færgeløbet i Bandholm fortsat skal være i drift i 2024. Til gengæld var det ikke forudsat, at der kunne ske optimeringer i driften på land før den nye grønne færge var sat i drift. Det forudsættes nu, at en del af optimeringen i driften på land kan finde sted allerede fra 2024.

De økonomiske konsekvenser kan herefter opgøres til:

- 10.000 færre mandskabstimer: besparelse på 3,6 mio. kr.
- 1.000 færre driftstimer: besparelse på 0,4 mio. kr.
- Besparelser i Bandholm: besparelse på 0,1 mio. kr.
- Sparet drift M/F Smålandshavet: besparelse på 0,4 mio. kr.
- Optimeringer i driften på land: besparelse på 0,4 mio. kr.
- Samlet i 2024: besparelse på 4,9 mio. kr.

Fra 2025, når den fulde ændring af sejlplanen træder i kraft, kan der ske besparelse på yderligere 0,1 mio. kr. til havneafgifter, mv. i Bandholm Havn, hvorved besparelsen kommer op på 5,0 mio. kr.

Når den nye, grønne færge er sat i drift, vil der kunne opnås besparelser på drivmiddel med 1,5 mio. kr., foruden at det forudsættes, at der vil kunne ske yderligere optimeringer i driften på land med 0,4 mio. kr., i alt 1,9 mio. kr. Herved kommer besparelsen samlet set op på 6,9 mio. kr.

Indstilling til Klima-, Teknik og Miljøudvalget den 4. september 2023

Administrationen anbefaler følgende justeringer af forslaget til strategi for Fremtidens Færgefart overfor Klima-, Teknik og Miljøudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet:

1. Strategien tilpasses med flere afgange - svarende til 1300 flere mandskabstimer - end det foreslåede, for bedre at imødekomme erhverv, pendlere, skolebørn, hjemmepleje, sommerhusgæster, mv. Det vedlagte eksempel på sejlplan har alene et illustrativt formål.
2. Strategien tilpasses således, at det fortrinsvist er MF Christine, der betjener Fejø på alle ordinære afgange.
3. Strategien tilpasses således, at den fulde ændring af sejlplanen til Askø først træder i kraft den 1. januar 2025. I 2024 vil der i vintermånederne være enkelte afgange i sejlplanen, der sejles fra Kragenæs, hvorimod det i sommermånederne vil være alle afgange, der sejles fra Kragenæs.
4. Strategien tilpasses, således at Askøfærgen fastholdes i drift, indtil den er udtjent. Klima-, Teknik og Miljøudvalget følger udgifterne til vedligeholdelse løbende, og vil komme med anbefaling til Økonomi- og Erhvervsudvalget om den fremtidige betjening af Askø i god tid inden færgen skal lægges op.
5. Strategiens anbefaling om at igangsætte et arbejde omkring billettering, betalingsmodul, prisstruktur mv. fastholdes og suppleres af en anbefaling om konkret at hæve prisen på de ekstra afgange, der som følge af indstillingspunkt 1 indsættes til at betjene sommerhusgæsterne.
6. Strategiens anbefaling om at nedlægge døgnbemandingen på beredskabsfærgen den 1. januar 2024 fastholdes. Hvis de bemandingsmæssige forhold kræver det, vil døgnbemandingen blive nedlagt inden.

Supplerende sagsfremstilling til møde i Klima-, Teknik- og Miljøudvalget den 23. august 2023

Høringsperioden er nu afsluttet og de samlede høringssvar forelægges hermed til udvalgets behandling.

Indstilling

Administrationen indstiller, at de modtagne høringssvar drøftes.

Sagsresumé

I denne sag skal Klima- teknik og Miljøudvalget behandle administrationens forslag til Strategi for Fremtidens Færgesfart og beslutte, om materialet skal sendes i høring. Når materialet har været i høring, vil et endeligt forslag til strategi blive fremlagt til godkendelse på udvalgsrådet i september.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetvedtagelsen for 2023 blev det besluttet, at Klima- Teknik og Miljøudvalget skulle udarbejde en strategi for fremtidens færgefart, der tager højde for

- at færgerne er af ældre dato og med begrænset restlevetid
- at der skal ske en omstilling af færgefarten, der reducerer klimabelastningen
- at den ældste færge Femø Sund bør udskiftes til en ny og grøn elfærge
- at færgefarten skal moderniseres og driftsomkostningerne nedbringes med 5-10 mio. kr. årligt
- at serviceniveauet skal balanceres og driftssikkerheden forbedres.

På den baggrund igangsatte Klima- Teknik og Miljøudvalget i august 2022 arbejdet med en ny færgestrategi. Processen er gennemført med en bred inddragelse af Økontaktudvalget, og via drøftelser i fire arbejdsgrupper med repræsentanter fra de tre øer. Samarbejdet med øerne har været lærerigt og der er fremkommet mange gode idéer og input, selvom der ikke har kunnet opnås enighed om det hele.

Klima- Teknik og Miljøudvalget har desuden indhentet erfaring fra Faaborg-Midtfyn Kommune og Svendborg Kommune, der også har ansvaret for færgedrift til mindre øer.

Den 16. marts 2023 blev der afholdt et åbent borgermøde, hvor arbejdsgruppernes arbejde blev fremlagt og der var mulighed for spørgsmål og bemærkninger til opgaven.

På baggrund af de samlede input fra processen samt input fra såvel teknikere som juridiske eksperter undervejs, har administrationen udarbejdet vedlagte forslag til Strategi for Fremtidens Færgesfart. Klima- Teknik og Miljøudvalget skal beslutte, om forslaget skal sendes i høring jf. den vedtagne tidsplan.

Administrationens anbefalinger er:

1. Antallet af færger reduceres - på den korte bane sælges Smålandshavet som ekstrafærge, på den længere bane afhændes desuden Askøfærgerne, når den er udtjent
2. Antallet af afgang reduceres - på den korte bane med ydertidspunkter med lav belægning og i weekenden, på den længere bane sejles skiftevis til Femø og Askø, hvorved antallet af afgang ca. halveres sammenlignet med i dag
3. Ændring af sejlruiter - alle færger samles i Kragenæs for at opnå størst mulig fleksibilitet i forhold til hvordan personale og færger udnyttes på tværs af de tre ruter
4. Beredskabsfærgerne nedlægges, hvilket kan give en driftsreduktion på den korte bane
5. Når Trafikstyrelsens næste puljeudlodning til elfærger åbner i 2028 tages desuden stilling til, hvad der skal ske med MF Christine. Der ses to muligheder, enten retrofit med de begrænsninger, der er beskrevet ovenfor, eller indkøb af ny elfærge.

Efter høringsperioden kommer det endelige forslag til Strategi for Fremtidens Færgesfart til politisk godkendelse i udvalget samt Økonomi- og erhvervsudvalget og Byrådet i september måned.

Politisk beslutning om erhvervelse af en ny elfærge og kriterierne for dette vil blive behandlet i en særskilt sag, når Strategien for Fremtidens Færgesfart er endelig godkendt.

Høring/udtalelse

Økontaktudvalget har anbefalet, at Strategi for Fremtidens Færgesfart i Lolland Kommune sendes i høring via formændene for grundejer- og beboerforeningerne på Fejø, Femø og Askø samt offentliggøres på Lolland Kommunes hjemmeside.

Indstilling

Administrationen indstiller overfor Klima-, Teknik og Miljøudvalget, at Strategi for Fremtidens Færgesfart i Lolland Kommune sendes i offentlig høring frem til 15.8.2023.

Tidligere besluttet

Beslutning fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, 20. juni 2023, pkt. 2:

Fraværende: Per Kim Nielsen

Godkendt og udvalget ønsker at følge kapacitetsudviklingen tæt.

Beslutning fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, 23. august 2023, pkt. 2:

Per Kim Nielsen deltog under den første del af mødet.

Drøftet.

Beslutning

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen overfor Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet med følgende supplement:

4) Strategien tilpasses, således at Askøfærgen fastholdes i drift, indtil den er udtjent, dog senest i 2030. Klima-, Teknik og Miljøudvalget følger udgifterne til vedligeholdelse løbende, og vil komme med anbefaling til Økonomi- og Erhvervsudvalget om den fremtidige betjening af Askø i god tid inden færgen skal lægges op.

Strategien indebærer en del implementeringsaktiviteter, som udvalget vil følge tæt.

Bilag

Høringsdokument - Udkast til Strategi for fremtidens færgesfart i Lolland Kommune

Hørings svar, færgestrategi, SamlePDF (del 1)

Hørings svar, færgestrategi, SamlePDF (del 2) -

Hørings svar, færgestrategi, SamlePDF (del 3)

Forslag til sejlplan 2024.pdf

Punkt 5: Analyse af byggesagsområdet

02.00.00-G01-124-23

Sagsresumé

Denne sag forelægges til beslutning i udvalget for Klima-, Teknik- og Miljø.

Der skal træffes beslutning om at iværksætte en analyse af byggesagsområdet med henblik på at få optimeret arbejdsgange, digitale løsninger mv. til glæde for både ansøgere (virksomheder og borgere) og administrationen.

Sagsfremstilling

Det er et politisk ønske at få udarbejdet en analyse af byggesagsområdet. Baggrunden herfor er et fortsat stort antal indkomne byggeansøgninger, som skal holdes op imod stigende sagsbehandlingstider. DI's landsdækkende analyse af byggesagsbehandlingstider i 2022 viste, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Lolland Kommune var steget fra 44 dage i 2021 til 80 dage i 2022. På landsplan var den gennemsnitlige (af alle sagstyper) sagsbehandlingstid steget fra 63 dage i 2021 til 75 dage i 2022, **bilag 1**. Med ikrafttrædningen af det seneste bygningsreglement BR18 og indførelsen af den digitale selvbetjeningsløsning Byg & Miljø, hvorigennem alle borgere skal søge byggetilladelser mv., oplever Lolland Kommune ligesom mange andre kommuner, at kommunen kontaktes af borgere, som har svært ved at håndtere en kompleks lovgivning, et fyldestgørende ansøgningsmateriale og en korrekt indberetning heraf. Kommunen bruger derfor fortsat mere tid på vejledning af borgerne fremfor tid på reel sagsbehandling. Dette er til frustration for både administrationen ansøgere.

Administrationen skal ikke analysere sig selv, så der skal indhentes hjælp hertil udefra. Dette kan eksempelvis ske via konsulentfirma, sparring/dialog med lokale erhvervsorganisationer og foreninger mv. Dette arbejde påbegynder administrationen hurtigst muligt.

Resultatet af undersøgelsen skal resultere i følgende:

- Sagsbehandlingstider forbedres generelt
- Den oplevede service forbedres
- Medarbejderomsætningen og trivslen på arbejdspladsen påvirkes i en positiv retning
- Optimering af processer og arbejdsgange blandt andet ved hjælp af digitalisering og automatisering/robotisering.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser, idet konsulentudgifterne søges afholdt indenfor sektorens eget budget.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Godkendt.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Klima-, Teknik og Miljøudvalget godkender kommissorium (**bilag 2**) for arbejdsgruppen i forbindelse med Analyse af Byggesagsområdet

Beslutning

Godkendt.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget

Bilag

bilag 1 Byggesagsbehandlingstider 2022 - DI

bilag 2 kommissorium LK

Punkt 6: Orientering omkring CO₂ emissionen fra de kommunale bygninger

82.09.00-G01-11-19

Sagsfremstilling

Lolland Kommune har 2008-2021 lavet et klimaregnskab i henhold til aftale med Danmarks Naturfredningsforening. I 2021 vedtog Byrådet en Klima- og energiplan for Lolland Kommune som en del af et forpligtende samarbejde i DK2020. Planen opstiller en målsætning om 2% reduktion af kommunens energiforbrug om året. Med afsæt i Klima- og energiplanen er der for 2022 opgjort det årlige energiforbrug, samt CO₂-emissionen herfra.

Opgørelsen er udvidet fra de 63 ejendomme, der var tilbage i aftalen med Danmarks Naturfredningsforening, til 147 ejendomme. Fremadrettet vil opgørelsen følge den dynamik, der er i til- og afgang af bygninger i kommunen, ligesom det fremadrettet anbefales, at også energiforbruget på lejede bygninger opgøres, for derved at tegne et reelt billede af kommunens eget energiforbrug.

	2019		2022		Reduktion		Besparelse
CO ₂	803	Tons	649	Tons	154	Tons	19%
Ei	5.051.439	kWh	4.684.285	kWh	367.154	kWh	7,3%
Varme	19.105.584	kWh	18.085.381	kWh	1.020.203	kWh	5,3%
Vand	40.152	m ³	48.152	m ³	- 8.000	m ³	-20%

Den samlede CO₂-emission for de kommunale bygninger i 2022 er faldet med 154 tons sammenlignet med 2019. Udledningen er udregnet med den reelle CO₂-emission fra elproduktionen, der i dag er langt mindre end tidligere.

Sammenligningsåret 2019 er valgt for at undgå de specielle omstændigheder for årene 2020 og 2021, med den globale pandemi, hvor der blev åbnet for samfundet on/off, i forskellige niveauer, et generelt øget hygiejneniveau samt udluftning.

Ændringerne på energiforbruget er, ud over de energibesparende foranstaltninger, fremkommet ved ændret adfærd, ændret anvendelse af ejendomme samt demografiske forandringer. Som f.eks. flytning fra lejede bygninger til kommunalt ejede bygninger, hvor der ikke har været hjemtaget forbrugsoplysninger fra de lejede ejendomme.

Stigningen i vandforbruget har muligvis en sammenhæng med, at det øgede hygiejneniveau fra pandemien i et vist omfang er vedvarende. Stigningen ses mest markant i børneinstitutioner, på Skovcenteret i Nakskov, samt på Sundhedscenteret i Maribo.

Generelt er "de lavthængende frugter" plukket, og de energibesparende projekter, der er tilbage, har relativt lange tilbagebetalingstider. Skal energiforbruget sænkes yderligere, vil det være nødvendigt at udfase overskydende ejendomme, der ikke anvendes/skal anvendes i fremtiden.

Det er forventningen, at der på området omkring CO₂ reduktion i kommuner, medio 2024, allersenest medio 2025, vil træde ny lovgivning i kraft. Dette følger af det netop vedtagne Energieffektivitetsdirektiv og et kommende Bygningsdirektiv. Forventningerne til kravene er, at de formodentlig vil flugte meget godt med de målsætninger, der er indarbejdet i Lolland Kommunes Klima- og Energiplan 2020-2050, hvor der er indskrevet en målsætning på 2% reduktion årligt. Energieffektivitetsdirektivet foreskriver en reduktion på 1.9%, samt et krav om energirensning af 3% af bygningsmassen årligt op til energimærke B.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Energieffektivitetsdirektiv(EU), Bygningsdirektiv og deraf følgende kommende danske love og bekendtgørelser.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Punkt 7: Orientering til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget på mødet 4. september 2023 - åben orientering

00.22.00-I00-1-22

Sagsresumé

Denne sag forelægges til orientering for Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.

Sagsfremstilling

Pkt. 1. Årshjul - bilag 1.

Pkt. 2. Administrationen laver en gennemgang af reglerne for kondemnering af ejer- og lejeboliger (ca. 15 min.).

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget

Bilag

bilag 1 Årshjul KTM 2023.

Punkt 8: Lukket: Kondemnering samt påbud om nedrivning af den samlede bebyggelse og ryddeliggørelse af grunden

01.11.34-K08-190-23

Godkendt.

Punkt 9: Lukket: Kondemnering samt påbud om nedrivning af den samlede bebyggelse og ryddeliggørelse af grunden

01.11.34-K08-197-23

Godkendt.

Punkt 10: Lukket: Kondemnering af ejerbolig

01.11.34-K08-184-23

Fraværende: Klaus Svensson

Sagen udsættes.

Sagen udsættes

Punkt 11: Lukket: Kondemnering af udlejningsejendom

01.11.34-K08-202-23

Godkendt.

Punkt 12: Lukket: Kondemnering af udlejningsejendom

01.11.34-K08-204-23

Godkendt.

Punkt 13: Lukket: Kondemnering af udlejningsejendom

01.11.34-K08-195-23

Godkendt.

Punkt 14: Lukket: Orientering til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget på mødet 4. september 2023 - lukket orientering

00.22.00-I00-2-22

Intet

Punkt 15: Lukket: Godkendelse af referat

00.01.00-G01-26-22

Godkendt.